Nr. 6. Nał. poczt. opł. Żowteń 1927. Rik II. (VI.)

RUSKA PRAWDA
(РУСК ПАВДА)

WYCHODYT' RAZ NA MISIAĆ. WYCHODYT' RAZ NA MISIAĆ

Peredpłata	
Czwert'riczna z peres. poczt.	0·50 zoł.
Piwriczna	1·— zoł.
Riczna	2·— zoł.

Redakcija i Administracija
w Krakowi, ul. Batorego 21.
Konto czekowe P. K. O. Nr. 407.105

Cina 15 gr.

Pożar magazyniw samochodowych.

Objasnenie na 3 storoni.

...Jako Trojca, tak jedyna: Polszcza, Ruś i Łytwa!

Dawno wże, bo riwno 500 lit tomu dokonało sia wełyke diło, jakoho ne wydiłyśmo dosi nihde, z wyimkom po wijni w Juhosławiji, a same objednanie troch narodiw: polskoho, łytowskoho i ruskoho w odnu derżawu czerez wybranie dla nych żywczych spersze osibno, spilnoho korola, kotrym buw korol Wołodysław Jahajło.

Todiszna Polszcza weła tiażki borby z Chrestonosciamy, nimeckym czynom, kotryj usadowyw sia nad dolisznoju Wysłoju bucim to dla nawertania Łytowociw na Chrystowu wiru, a władtywo win napadaw tak na pohańsku Łytwu, jak i na spokijnu i chrystyjańsku Polszczu. Najbilsze buła zahrożena Łytwa, nyszczena ohnem i meczem czerez Nimciw. Łytwa buła zasełena w pereważnij czasty Rusynamy, tak, szczo mymo łytowskoji nazwy buła se sławiańska derżawa, a nawit sami łytowski knizi i łycari howoryły po sławiańsky, widbuwały sia sudy po sławiańsky i pysano prawa i knyżky w sławiańsko-ruskij mowi. Nycz dywnoho, szczo łycari i bojari łytowski stremyły do złuky zi słowiańskoju Polszczeju zadla spilnoji oborony protyw Nimciw. Można skazaty, szczo spilna nebezpeka nimecka stworyła spilnu polsko-łytowsku derżawu.

W paru rokiw po tij złuci okazało sia, szczo dobre zrobyły ti dwa, a włastywo try narody, bo złuczeni syły polsko-łytowsko-ruski znyszczyły spilnoho woroha na polach pid Grunwaldom tak, szczo raz na wse mały ony wid neho spokij. Z toji złuky powstała odna sylna i najbilsza w Europi sławiańska derżawa, roztiahajucza sia wid riky Odry po Dniper i dali na schid po Smołeńsk.

Toj sylnyj twir zris sia stysło zi soboju i dobre i szczasływo buło razem wsim tym narodam, Polakam, Łytowcian i Rusynam, w odnij wełykij Riczypospołytij polskij. Wsi też zawziato boronyły sia protyw Prusakiw, Austryjciw i Moskaliw rozbyrajuczych gwałtom Polszczu sto lit tomu. I szczo najdywnijsze, to to, szczo najbilsze boronyły toji jednosty i złuky polsko-ruskoji i najzawziatijsze wystupały protyw nimeckych i moskowskych najizdnykiw własne horożane schidnoji czasty Polszczy, a to Rusyny i Łytowci.

Zaraz po zaniatiu zahrabłenych Polszczi zemel zaborci postanowyły znyszczy ty tu jednist polsko-rusko-łytowsku i kożdyj riad zaborczyj na własnu ruku diław, to widtiahajuczy Łytowciw wid Polakiw, to Rusyniw wid Polakiw w Hałyczyni. Ałe tilky udało sia im rozdiłyty inteligencju tych narodiw, bo sam narid nezipsutyj żyje w najlipszij zhodi, bo pamiataje czasy złuky i jednosty, a do prostoho narodu ne dochodyła nemecka agitacja nezhody i rozdiłu.

Rosyjskyj riad staraw sia poriżnyty Łytowciw wid Polakiw a za znariad wybraw sobi takoż nteligencju i świaszczenykiw pozostajuczych teper pid nimeckym wpływom wse worożу" dla Polszczy. Tam może najbilsze sered włastywych „Łytwyniw" zakorenyła sia nenawyst do Polakiw, bo Biłorusyny dosi żyjut z Polakamy w najlpszij zhodi i złuci.

W Hałyczyni Austrja robyla wsio, szczoby rozbyty spilnyj tabor polsko-ruskyj. Znajszła, tam sered Rusyniw usłużnych ludej, kotri dla hroszej i karjery szyryły nenawys't do Polakiw. Szyryła sia ona także łyszeń sered inteligencji. Ałe i posered neji pojawłały sia lude wirni lubowy i zhodi z Polakamy. Do takych bojownykiw toji ideji należaw Rusyn Platon Kosteckyj, kotryj z kincem 19-ho stolitia hołosyw naworot do dawnoji zhody z Polakamy.

„Odni my dity odnoji Matery łeżaczoji w hrobi — kłykaw win do Polakiw i Rusyniw — a koły Matery ne stało, czyż majut sia dity hubyty i swaryty? Jesły ne perestanemo nepotribnoji borby, to woroh wsich nas znyszczyt i wsi pohybnemo, tak Polaky, jak i Rusyny". Sławnyj je jeho imn zhody i polsko-ruskoji nerozdilnosty sotworenoji czerez naszych predkiw, kotryj zwuczyt:

Wo imia Otca i Syna
To moja mołytwa,
Jako Trojca, tak jedyna:
Polszcza, Ruś i Łytwa!

Mymo austryjskoji agitacji ruskyj narid buw wse za zhodoju. Tilky polityky potrebowały i robyły borbu.

Po welykij wijni zamist szczoby na misce Austrji i Rosji powstała z zemel dawnoji Riczypospołytoji polsko - łytowskoji odna sylna i bohała derżawa, powstały aż try osibni: Polszcza, Łytwa i ukraińska w Hałyczyni. Ukraińska wkorotci upała spryczynywszy bohato neszczastia i znyszczenia kraju, żertw w ludiach, a jej werchowody wtikły z hriszmy zahranyciu. Ruskyj narod buw za zhodoju i to spryczynyło upadok derżawy ukraińskoji po kilkoch misiaciach. Werchowody szcze jakyjś czas mutyły zi zahranyci wodu i kerynyły, nakłykuwały mołod do szpionaży, i szkodżenia polskij derżawi, ałe uriad wyłapuwaw zbałamuczenych mołojciw, zamykaw u wiaznyciach. Trudno zrozumity zaslipłenie dekotrych z nych wydaczych jasno, szczo musymo i budemo wse żyty razom z Polakamy i inaksze ne może buty, bo sami nikoły ne budemo mały sył do okremoji derżawy. Ałe najbilsza czast z nych uspokoiła sia, a tilky mała czast bawyt sia dali w wojnu z Polakamy i bere uczast w szpionskych bandach.

Odnoho potreba, a to zbłyżenia mołodi na ławci szkilnij, spilnoji nauky u spilnych szkołach miszanych polsko-ruskych, jak to nazywajut utrakwistycznych, a ne wyklucznych polskych z samymy Polokamy i ruskych z samymy Rusynamy. Na taku spasennu dla dobra oboch narodiw dorohu wstupyw riad polskyj i je nadija, szczo i sered inteligencji ruskoji w Hałyczyni woskresne lubow i zhoda polsko-ruska, jak za dawnych dobrych czasiw.

Druha słabeńka derżawa, małeńka Łytwa powstała po wijni jko osibna derżawa. Polszcza ne chotiła jeji pryłuczyty nadijuczy sia, szczo Łytwa sama zrozumije konecznist złuky z Polszczeju. Mymo szczo Łytwa bidna i hyne z hołodu, natyskana czerez Nimciw a kermuwana szowinistamy, boczyt sia na Polszczu, hołosyt szczo pozistaje z neju u wijni z pryczyny, szczo Polszcza maje dawnu stołyciu Łytwy Wilno, kotre samo pryłuczyło sia do Polszczy, peresliduje polske szkilnyctwo, wiaznyt polske nasełenie. W warwarskyj sposib teper zaczała Łytwa postupaty ostannio wydiaczy wicznyj spokij po storoni Polszczi. Ałe koły pobaczyły, szczo Polszcza wzaimno potrafyt takoż zamknuty u sebe łytowski szkoły i szowinistiw, i koły poczuły, szczo marszałok Piłsudski robyt nedałeko hranyci narady wijskowi w misti Grodni, zaraz Łytowci spokorniły zi strachu i perestały wystupaty protyw Polakiw.

Czomu razom musymo żyty? Bo wsi ti narody je tak sylno pomiszani zi soboju, ne tilky po sełach, ałe i w rodynach..

My je takoż hospodarczo stysło zwiazani. Wołyń i Hałyczyna potrebuje z Polszczy wuhla, żeliza i maszyn, a Polszcza z widtam derewa i chliba. Odna zemla bez druhoij bude bidna i ne zmoże osibno żyty, jak sę pokazuje sia na prykładi Pidkarpatskoji Rusy widłuczenoji wid Uhorszczyny.

A pid zhladom politycznym? Polszcza bez Rusy i Łytwy bude słaba, a takoż Ruś i słabeńka Łytwa bez Polszczy ne zachowajut samostijnosty proty swoich susidiw.

Wreszti pid zhladom religijnym katołycki Rusyny i Łytowci tiahnut do spilnoty z katołyckoju Polszczeju, a takoż pid zhladom nacjonalnym wsi ti try narody je duże spokrewneni i mowoju i pochodżeniem. Ti własne pryczyny skłonyły wże naszych predkiw do jednosty z Polakamy i buło wsim im dobre u wełykij spilnij derżawi.

Wirymo (szczo nawit zahranycia uznaje jako jedynu radu dla tych troch narodiw), szczo łysz złuka ich w odnij derżawi zadowołyt bażania i możnist politycznoho istnuwania. Rusyny wże dawno zrozumiły konecznist' toho spilnoho żytia, a pryjde opamiatanie takoż na Łytowciw.

Zdijsnyt sia łodi son i wełyka ideja Płatona Kosteckoho:

Jako Trojca tak jedyna:
Polszcza, Ruś i Łytwa!

Stefan z Pidkarpatia.

Pered nowymy wyboramy do Sojmu.

W łystopadi toho roku kinczyt swoje żytie Sojm w Warszawi. W try misiaci potomu widbudut sia nowi wybory 28 lutoho 1928 roku. Do maja myn. roku sebto do pereworotu w Warszawi dokonanoho czerez marszałka Piłsudskoho, koły to todisznyj riad Witosa i t. zw. wisimky, polskych demokratiw i ludowciw musiw ustupyty po zaniatiu Warszawy czerez swoich protownykiw pryкłonnykiw marsz. Piłsudskoho maw jeszcze wełyke znaczinie i władu.

Wit toho czasu Sojm ne majuczy i tak żadnoji powahy u naroda stratyw teper ju do reszty a nowyj riad Bartla ne czysływ sia z nym wzahali. Wid czasu do czasu powstawały neporozuminia na temu riżnych ustaw, n. p. prasowoji wydanoji dekretom Prezydenta ne Sojmu, riad ju wydaw, a Sojm znis. Todi riad zamknuw zasidanie Sojmu a skłycze ho na łystopad wże na samo zakinczenie jeho żytia.

Toj Sojm ne bude wże maw czasu na zminu ordynacji wyborczoji, a jesły toho ne zrobyt riad pry pomoczy t. zw. dekretu, to na żal nowyj Sojm budemo wybyrały jak dawnijsze, t. j. na „numera“, a ne na pojedynczych kandydatiw. Hołosowanie na numera je dobre dla posłiw bo stawlajut sebe na perszych misciach i narid musyt ich wybyraty. To tak nedemokratyczne postanowłene je wyraźno zwernene protyw wołi naroda i dywyty sia treba, jak to możływe po wijni w republyci Ciłyj narid chocze znaty na koho hołosuje, nazwysko kandydata, a z numeru jemu niczoho.

Zdaje sia odnak, szczo riad sam zminyt ordynacju wyborczu na hołosowanie na nazwyska w odnomandowych okruhach. Inaksze demagogiczni hasła i partji wse budut nakyduwały narodowy nycz ne wartych kandydatiw i dali bude złe z pryczyny Sojmu, kotryj znowa ne bude maw powahy i uznania w narodi. Nam treba mudrych i dbałych posłiw, a ne partyjnikiw nenadajuczych sia do budowy derżawy i dobra naroda.

Proces ubyjnyka atamana Petlury.

Nebawom maje widbuty sia w Paryży proces proty komunista - żyda Szwarcbarta, kotryj w mynulim roci wbyw w Paryży u Francji perebuwajuczoho tam atamana Petluru. Wbyjnyk podaw jako pryczynu swoho czynu, szczo nibyto wijska atamana Petlury nyszczyły mistoczka żydiwski, wbywały żydiw i uriadżuwały pohrony ich na Ukrajini w czasi polsko - bolszewyckoji wijny. Widomo, szczo ataman Petdura buw storonnykom Polszczy i razom z polskymy wijskamy poboriuwaw bolszewykiw. Pokijnyk ne buw na ruku bolszewykam, kotri bojałyś ho, szczoby ne staw dla nych nebezpecznym w razi jaki nowoji wijny. Zdaje sia otże, szczo Szwarcbart buw nasłanym czerez jakyjś komunistyczyj komitet do spownenia toho diła, a umysno podaje na swoju oboronu, bucimto win chotiw pimstyty sia za swoich zemlakiw, tymbilsze szczo wid czasu wijny upłynuło wże kilka lit.

Paryżskyj proces budyt wełyke zainteresowanie sered żydiw i zakordonnych ukraińskych emigrantiw. Dowidamo sia w kożdin razi prawdywoji pryczyny postupka Szwarcbarta. Ałe se ne werne pokijnykowy żytia i ne zminyt toho faktu, szczo wbyjnyk ne maw prawa pozbawluwaty druhoho żytia. Czyn jeho musyt buty jako hanebnyj ostro napiatnowanyj.

Ostatoczni wyślidy wyboriw hrom.

Najbilsze wyjszło w ostatnich wyborach prychylnykiw świaszczeństwa, seb to ukr. chrystyjańskoji organizacj. Sprawdi ona osibno ne wystupuwała, ałe w łucznosty z Undom, odnak z jeho 52 proc. zdobutych ruskych mandatiw napewno majże wsi prynadłeżat sia chrystyjańskij organizacji. Dali idut bezpatryjni z około 16 proc hołosiw. Je to tak zastanowlujuczo wełyke czysło, szczo mymo agitacji, wykłykuwania z propowidalnyć, czy też teroru, nasze selaństwo ne chocze ity za partjamy, bo ich maje wże dosyt' ałe chocze swoho dobra i praci, dla hromady, a widkydaje połtyku, kotra chocze interesu partyj i odynnyć. Miż tymy bezpartyjnymy je takoż wełyke czysło takych kandydatiw, kotri idut za polsko-ruskoju „Partjeu chłopskoju“, widkydajuczoju nacjonalnu borotbu, a łuczaczoju chłopiw bez riżnyci narodnosty dla spilnych cilyj i podwyhnenia hospodarczoho.

Dali idut socjalisty-radykały z 12 proc., U-Narodnyj Sojuz ponad 7 proc. i starorusyny (moskwofiły) ponad 7 proc., „Selrob“ około 3 proc., a komunisty piw procent. Widsotky wybranych radnych każut nam prypuskaty, szczo taksamo wypadut wybory do Sojmu, ale tohdy możływo chrystjańska organizacja pozistajucza pid wpływom świaszczenykiw pide osibno do wyboriw. Z tych wybranych bilszist to szczyri prychylnyky derżawy, ne tilky bezpartyjni, U. N. S., starorusyny, ałe i napewno bilszist z Unda. Narid pide wse tam, de ho powedut świaszczenyky, a jesły ti stanut szczyrymy horożanamy derżawy to i budut pry wyborach popyraty prykłonnykiw prynałeżnosty do odnoji spilnoji Witczyny, a włastywo wyrazno ich kandydaty wyskażut sia z takym stremliniem, jako polskofiły.

Strasznyj woroh czołowika.

Strasznа ryba morska rekin, — ludojid postrach morjakiw złowłenyj i prytiahnenyj do bereha ukazuje wełyczeznu paszczu, w jaku potrafyt połknuty nawit czolowika. Pobicz neho wydno neustraszenoho rybaka kotryj ho złowyw.

Widomosty zi świta.

PERESLIDOWANIE KATOŁYKIW W MEKSYKU.

Wid roku trewaje w Meksyku straszne pereslidowanie katołykiw, jak za czasiw perszych chrystyjan. Wiszajut ich tam na chrestach, muczat i torturujut za to łyszаń, szczo ony ne chotiat wyreczy sia katołyckoji wiry.

Jak pyszut' gazety w naslidstwi preslidowań wybuchła tam rewolucja katołykiw. Wijsko riadowe zdawyło powstanie. Tohdy żownіry pidozriwajuczy odnoho chłopa nazwyskom Padilla o pomahanie powstanciam, aresztuwały ho, i zaczały muczyty. Nasampered widtiały mu nożyczkamy nis i po trocha wyrywały łyce a wkіncy pidoszwy nih. Koły wże muczenyj paw neprytomnyj z bolu, powisyły ho na derewi i kazały powtoriaty: „Naj żyje Kalles“ (se je meksykańskyj prezydent republyky pereslidoweć katołykiw). A chłop widpowidow im: „Naj żyje Chrystos-car“.

Żownіry protykatołycki rozpałyły ohoń i kazały mu chodyty po rozjarenych wuhlach. Muczenyk ne perelakaw sia, wstupyw śmiło do ohniu i kłykaw: „koły terpyt sia za Chrysta, ohoń niczoho ne znaczyt. Szczobyste sia o tim perekonały, idu w ohoń i zahaszu ho mojeju krowju“. Ne hasyw ho dowho, bo wkorotci toj bojownyk za wiru Chrystowu w 20-tim wici paw bez żytia z muk i utraty krowy.

NEPOKOJI NA BAŁKANACH.

W Makedonji na Bałkani komitadżi seb to człeny makedonskych rewolucyjnych band wbyły juhosławiańkoho generała Kowaczewycza. O mało z toji pryczyny ne pryjszło do wijny meży Bołharjeju, kotra prytymuje u sebe komitadżich, a Juhosławjeju.

ROSJA TO ODNA WEŁYKA KAZNIA.

Bolszewyky pidczas swoho 10-litnoho panowania stratyły i wbyły: 14 epyskopiw, 1.219 swiaszczennykiw, 6.000 profesoriw, 9.000 likariw, 54.000 oficeriw, 26.000 żowniriw, 7.000 uriadnykiw, 355.000 miszczan, 193.000 robitnykiw i 815.000 chłopiw.

Powysszi czysła wkazujut na te, szczo Rosja czerez tych paru rokiw to buła prawdywa mordownia Ne majemo takoho druhoho prykładu w ciłij istorji świta. No, ałe komunisty udajut wełykych protywnykiw kary cmerty i protestuwały horiaczo protyw straczenia dwoch Italijciw w Ameryci skazanych za napad rabunkowyj i wbyjstwo, tam de ti zawynyły, koły w Rosji wbywano newynni żertwy i to pereważno bez sudu w pywnyciach czerezwyczajok.

KOLONJI RILNYCZI DLA POLSKYCH HOROŻAN.

Piwdenno — amerykański derżawy zabihajut o kolonistiw z Polszczy. Ostannio republyky Peru i Urugwaj starajut sia o polskych kolonistiw, kotrych znajut z praciowytosty i wytrewałosty. Imenno Peru chocze darom pomistyty 100 tysiacz rilnykiw z Polszczy i darmo pereweze ich do Ameryky. Tam na miscy distanut ony hroszi na zahospodarowanie znariady rilnyczi. W tij sprawi widbuły sia wże narady u Warszawi z peruwiańskym posłom.

Takoż Urugwaj pryznaczyw ciłu obszyznu czast' kraju na kolonizacju polsku pid tymy samymy usłiwiamy szczo Peru. Urugwaj łeżyt nedałeko stanu brazylijskoho Parany, zaselenoji pereważno Polakamy i Rusynamy z mistom polskym Kurytyba. Poneże wełyke czysło naszych rilnykiw zwertało sia do piwnicznoji Ameryky i Meksyku, de ich ne choczut pryniaty, cilyj ruch skeruje sia do Brazylji i tych dwoch derżaw Peru i Urugwaju.

ITALIA ZADUMUJE PRYWERNUTY NEZAŁEŻNIST' CERKOWNOJI DERŻAWY.

Chodiat' wistky, szczo faszystiwskyj riad italskyj maje namir prywernuty derżawu cerkownu znesenu w 1870 roci pidczas tworenia italskoji nacjonalnoji derżawy. Tohdy zabrano Papi Rym, kotryj wid toho czasu sław sia stołyceju Italji, a Papi wyznaczeno sam Watykan jako misce zameszkania wid władу cywilnoji ciłkom nezałeżne.

Italja chocze umożływyty Papi bezposeredne panowanie nad wirnymy w ciłim świti tak, szczoby ne wyhladło szczo Papa t. j. horożanyn italskyj panuje nad katołykamy inszych derżaw. Win maje buty naprawdu nezałeżnyj i sam panujuczym, chotiaj pid zhladom duchownym nad cіłym świtom. Teperisznyj riad żyje w zhodi z Watykanem, uznaje religju katołycku za panujuczu w Italji, a ne jak persze szczo masony usunuły nawit zi szkił chrest. Teper chrest z powrotom umiszczeno wsiudy w szkołach, w Sojmi, a masony jakoś znykły z ciłoji Italji.

GENERAŁ CHIŃSKYJ MONACHOM

Chińskyj generał Czeng po strati swojeji żinky, katołyczky z Europy (z Belgji), wstupy jako monach do czyna św. Wenedykta w Belgji. Nezwyczajna ta podija zrobyła wełyke wrażinie, tymbilsze, szczo chodyt' tut' o chińskoho generała, a widomo, szczo Chiny sut pohański i łysz powoły wnykaje tam wira Chrystowa. Najbilsze rozszyriaje sia ona czerez chińskych studentiw uczaсych sia w europejskych uniwersytetach. Takoż w Polszczi perebuwajut w deкotrych monastyrach, jak u Jezuitiw w Krakowi. Chińczyky, de otrymajut po nauci świaczenia duchowni, a widtak pojidut do swojeji witczyny szyryty prawdywu wiru.

(Do ilustracji na 1 storoni).

Ne tilky naszi seła terplat' wid pożariw powstajuczych z neuwahy dityj, kotrych zabawka ohnem nyszczyt cili seła. W Paryży wybuch z papirosa robitnyka pożar magazynіw samochodiw, kotryj znyszczyw materjały i benzynu i spryczynyw miljonowi szkody.

Kalendar hrecko-katołyckyj
Żowteń maje dniw 31

1.	Sub.	Efrema
2.	Ned.	C. 16. Sosz. Hł. 7.
3.	Poned.	Ewstachija
4.	Wtor.	Kondrata
5.	Ser.	Foky
6.	Czetw.	Zaczat. św. Joana
7.	Piat.	Ftekły mucz.
8.	Sub.	Eufrozyny
9.	Ned.	C. 17. po Sosz. Hł. 8.
10.	Poned.	Kałystrata
11.	Wtor.	Charytona
12.	Ser.	Kyrjaka
13.	Czetw.	Hryhorja Weł
14.	Piat.	I. Żowt. Pokr. Boh. H.
15.	Sub.	Kyprjana
16.	Ned.	C. 18 po Sosz. Hł. 1.
17.	Poned.	Jerofteja
18.	Wtor.	Charytyny
19.	Ser.	Ftomy
20.	Czetw.	Serhija
21.	Piat.	Pełahji
22.	Sub.	Jakowa
23.	Ned.	C. 19. po Sosz. Hł. 2.
24.	Poned.	Fyłypa
25.	Wtor.	Prowa
26.	Ser.	Karpa
27.	Czetw.	Paraskewy i Nazarja
28.	Piat.	Łukjana
29.	Sub.	Lonhyna
30.	Ned.	C. 20. po Sosz. Hł. 3.
31.	Poned.	Łuky

Widomosty z kraju.

POLSZCZA DISTAŁA ZAHRANYCZNU POZYCZKU.

W dny 12 żowtnia Riad pidpysaw prdstawnykamy amerykańskych bankiw umowu o pozyczku. Distajemo 72 miljoniw dolariw na 20 lit na duże korysnych usłiwiach i na małyj procent (7 procent riczno). Uzyskanie pozyczky je zasłuhoju marszałka Piłsudskoho i jeho riadu i z toho wydno, szczo zahranycia rachuje sia z Polszczeju i uważaje ju za ustałenu i zdibnu derżawu do tworczoji praci, koły pozyczajut taku wełyku sumu dolariw.

Pozyczka je koncze potribna na rozwytok hospodarczyj, na promysłowi i rilnyczi cily, a nadto na ustałenie waluty polskoji, przyczim ustałeno raz na wse kurs dolara na 8.91 zł. To też wełyka czast pozyczky pide na podkład waluty w Banku Polskim. Wid teper wsiaki obawy o spadek zołotoho znyknut i polskyj zołotyj bude tak sylnyj i pewnyj, jak dolar czy inszi zahranyczni hroszi.

NOWYJ POSOŁ SOWITSKYJ U WARSZAWI.

Do Warszawy pryjichaw i obniaw uriadowanie nowyj posoł sowitskyj Bohomołow. Na prywit wypowiw win mowu de skazaw, szczo Rosja ne maje namiru wystupaty worożo protyw Polszczi, a chocze żyty w zhodi, ałe to załeżyt wid toho, szczoby Polszcza zakluczyła z Rosjeju dohowir nenapadania odnoji derżawy na druhu. Pry tim win zapowiw, szczo pomoże wydobuty znajdujuczi sia w Rosji polski majetky i skarby nauky, oraz szczo Rosja wypownyt zobowiązania z ryżskoho myra zapłaty 30 miljoniw rubli w zołoti jako odszkodowanie wojenne dla Polszczi.

BIJKA W NARODNIM DOMI U LWOWI.

W Narodnim Domi u Lwowi widbuło sia nedawno wicze lwiwskych Rusyniw w sprawi bażań ruskych na poli szkilnyctwa i inszych w misti Lwowi. Wicze uriadyły ukraiński organizacji, a prybuły tam takoż komunisty, kotri zaczały wykrykuwaty protyw swoich politycznych protywnykiw — narodowciw. W slidstwi toho pryjszło do strasznoji bijky na pałyci i rewolwery, aż prysutni wykynuły komunistiw zi sali. Potomu uchwałeno spokijno bażania i pisłano do władstyj.

ARESZTOWANIE 80 ŻYDIW W KRAKOWI.

W sam „sudnyj deń" żydiwskyj 6 żowtnia uriadyły sobi żydiwski komunisty schodyny w lisi pid Krakowem bucim to w ciły spilnych mołytw i nabożeństwa. Perebranyj za staru babu ajent policyjnyj nibyto zbyraw drowa w lisi i pidsłuchuwaw mołodeńkych komunistiw. W widpowidnim czasi powidymyw win policju, kotra na koniach prylichała w gałopi, a otoczywszy wsich zapakuwawszy na samochody zawezła do wiaznyci. Wsim wytoczono proces o protyderżawnu agitaciju.

NA POLISIU ZNAJDENO ZOŁOTO.

W poliskij rici Łania (w Polszczi) znajdeno zołotyj pisok. Z poczatku ne wireno, szczoby to naprawdu buły kawałoczky zołota. Pisłano ich do zbadania do Warszawy i perekonno sia, szczo se je dijsno zołoto, deś wypołokuwane czerez wodu. Wże prystupłeno i może dijdut do toho miscia, de włastywo zołoto sia znajduje w bilszych skilkostiach.

Polisie polske maje pered soboju wełyku buducznist, bo ponadto riad polskyj namiriaje ho osuszyty tak, szczo z bezużytecznoji krainy, pokrytoji bahnamy i triasawyskamy stane sia Polisie urodżajnoju zemleju, osełyt sia na neji po sto tysiacz hospodariw riczno. Wsioho prybude tam około miljona nowych hospodarstw, na kotrych najdut chlib bezrilni selane.

kładajut powitowi szkiłky derewok, a i naszi Wydiły powitowi powynni nad tym podumaty, a prodaż im sia duże opłatyt. — Sprowadżuwanie z dałeka naražaje derewa na znyszczenie, obtołoczenie, także transport bohato kosztuje i insze.

Ałe ti wsi protywnosty je za mali szczoby wzderżaty nas pered tym pokłykom. Ważna pryczyna do sadżenia derew je takoż ta, szczo jak nauczymo sia szanuwaty czużi derewa i owoczi, to tymsamym nauczymo sia powoły szanuwaty czuże majno wzahali, o szczo u nas szcze tak duże trudno. A ne abuwajmo, szczo se poszanowanie abo jeho brak, to dokaz wysokoji, abo nyżkoji kultury.

MOŻŁYWIST' ZMINY POSTANOW WALORYZACJI.

W nimeczczyni potworyły sia organizacji majuczy za cil zminu krywdiaczych zakoniw o waloryzacji, sebto o spłati dawnych zobowiązań tak z czasiw pered wijnoju, jak i za czasiw w perszych rokach po wijni, koły nimecka marka tratyła wartist'. Osiahnuły wże to, szczo riad nimeckyj maje pidwysszyty stawku waloryzacyjnu o 25 procent.

Możływe otże, szczo za tym prymirom pide i Polszcza i zminyt krywdiaczi postanowłenia spłaty dowhiw peredwojennych, użytych osobływo na zakupno nedwyżymostyj. Buty takoż może, szczo kołyś Sojm zhl. riad zminyt takoż ci postanowy widnosno do lit 1919—1924, koły to lude na markach potratyły majetky, ałe za te druhi majetky porobyły spłaczujuczy dowhy ne taki, jaki zatiahnuły w djsnosty, ałe „groszi".

JAKYJ BUDE 1928 RIK?

Astrology sebto uczeni, kotri wyczytujut w żwizdach sud'bu ludej zapowidajut na buduczyj rik bohato neszczast' dla ludej urodżenych w czerwny. Jakohoś korola w Europi czekaje smert'.

Buduczyj rik maje buty suchszyj czym toj, ałe takoż czekaje nas bohato neszczast' przyrody, jak huraganiw, cykloniw i buri.

Hospodarcza czast'.

DOROHY A DEREWA OWOCZEWI.

Derewa owoczewi możut rosnuty ne tilky w horodi, ałe ciłkom dobre i z dobrym wysłidom takoż pry dorozi, tym bilsze, szczo pry dorozi możut korystaty bilsze zi świtła, soncia i powitria. Te, szczo naszi dorohy ne je jeszcze wysadżeni owoczewymy derewamy, je karyhidnym nedbalstwom. Podywim sia tilky na zahranyciu. Tam nema dorohy bez derew owoczewych, a jak ony je tam szanowani? Nichto ne znyszczyt ich, ne złomyt, ne rwe owocziw, z toji łyszeń pryczyny, szczo ti derewa do nych ne nałeżat! Czyż ne możływe te takoż u nas? Nałeżyt koncze raz do toho diła prystupyty, raz wże zrobyty poczatek.

Prawda, szczo z poczatku bude trudna sprawa z choroneniem ich. Dlatoho najlipsze zaczaty sadyty koło seła i chat i derew naznaczyty, szczoby piznty ich w razi kradiży. Dobreby buło takoż zahorodyty derewa, szczoby chudoba ich ne nyszczuła. Nałeżałoby łyszeń złodijiw i nyszczytelіw ostro karaty. W zachidnych krajach lude z czasem nauczyły sia szanuwaty czuże dobro i ne kradut tak, jak u nas i w zahali na schodi Europy. Kary tam buły duże ostri, nawit kara smerty, utynano ruky i t. d. Ałe i u nas jest znana ricz, szczo u nas złodij nikoły ne ne ukrade pasiky. Czomu? Bo w dawnij Polszczi na złodijiw pasik buły kary najostrijszi, jak utynanie ruk i to tak wże nauczyło narid, szczo w krow uwijszło poszanowanie pasik. Wsio ukrade, a pasiky ne ditknetsia.

Pry ostrych karach oczewydno ne takych jak dawnijsze, można i u nas nauczyty poszanowania czużoho dobra. Do toho starszi i rozumni lude powynni dawaty pozir na mołodszych i upimnuty ich w razi nyszczenia derew.

Koły dorohy naszi nabudut takoho wyhladu, jak zahranyceju, to dodadut wesełosty okołyc, ony podajut napriamok wyraznyj, prynosiat peredowsim dochid i rizni korysty. „Bank Rolnyj" daje nawit na zakupno derew pozyczky. Trudno łyszeń zi sprowadżuwaniem derew. Denede powity za-

PROSYMO O WIDNOWŁENIE PEREDPŁATY. Idemo własnymy syłamy bez sotyka czyjeji pomoczy. Baczymo u suspilnosty dywnu bajdużnist dla toho, czy chłop na Schodi bude lojalnyj, czy pid wpływom protyderżawnoji agitacji. Dlatoho prysyłajte peredpłatu, szczobyśmo ne musiły zamyknuty naszoho wydawnyctwa.

Podajemo do widoma naszych czytacziw, szczo knyżoczka o kapitalizacji renty je w druku i ukaże sia w nedowhim czasi.

Administracja.

WESEŁYJ KUTOK.

Mama zwertaje sia do mołodoho czołowika starajuczoho sia o ruku jeji dońky i każe:

— Moja dońka umije wsio robyty, szyty, waryty i wzhali maje wełyki zdibnosty do ihły i kuchni. A wy jaki majete zdibnosty? Mołodyj czołowik rozumijuczy, szczo ona pytaje sia o taki sami widomosty, widpowidaje:

— A ja, ne maju takych zdibnostyj, znaju najwyssze pryszyty sobi guzyk.

Za redakcju widpowidaje Stefan Koss.

Drukarnia Gronusia i Orłowskiego w Krakowie.